

УДК 371.146

Мерзлякова О.Л., кандидат психологічних наук,
доцент кафедри методики мов та літератури ІШПО КУБГ

ІНФОРМАЦІЙНА ГРАМОТНІСТЬ – ВАЖЛИВИЙ СКЛАДНИК ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ОСВІТИ

Перетворення інформації на знання є функцією освіти. Знання є значно ширшим поняттям, ніж інформація. Знання інтегрує інформаційне повідомлення (ідею, думку, тобто певну інформацію) з вже наявним досвідом особистості. Тобто, не можна говорити про зовнішні засоби забезпечення вчителя певною корисною інформацією без врахування його особистісного досвіду. Тільки сам вчитель може обрати інформацію, яку він потребує для підвищення ефективності власної педагогічної діяльності. Для якісного опрацювання інформації вчитель потребує критичного мислення, інформаційної грамотності та інформаційної компетентності. Яким чином взаємопов'язані зазначені поняття, та що означає кожне з них – про це матеріал запропонованої публікації.

Інформаційна грамотність – здатність розуміння наявної потреби в інформації, можливість її ідентифікувати, знаходити, оцінювати, ефективно й відповідально використовувати, та також надавати інформацію щодо проблеми, яка потребує вирішення [1, с.32-33]. Ми обрали в якості робочого визначення *інформаційної грамотності*, надане Міжнародним Керівництвом з інформаційної грамотності [2, с. 7]. Цей документ трактує інформаційну грамотність як здатність знаходити та використовувати інформацію, що є передумовою навчання протягом життя. Окрім здатності до неперервного навчання інформаційна грамотність щільно пов'язана і стратегіями мислення та навичками обробки інформації, про що мова йде далі в тому самому документі: «Користувачі інформації мають знати стратегії добору інформації та володіти навичками критичного мислення, щоб

відібрати, синтезувати інформацію, й надати її в новій формі для вирішення реальних життєвих проблем» [2, с. 7].

Інформаційна компетентність показана у словнику з освіти дорослих як вміння ефективно працювати з інформацією в електронному, друкованому варіантах, швидко її знаходити, якісно та оперативно опрацьовувати, оптимально використовувати, працювати з комп'ютерною технікою, апаратними засобами інформаційних технологій. Йдеться про техніко-технологічні аспекти інформатизації освіти дорослих, оволодіння навичками роботи з комп'ютерною технікою, опанування правил користування довідково-бібліографічним апаратом бібліотек, оптимальні алгоритми пошуку інформації в електронних і традиційних каталогах. Рівень інформаційної компетентності вчителя визначається не лише засвоєними ним знаннями та набутими вміннями у галузі інформаційних процесів і комп'ютерних дисциплін, а також здатністю існувати в інформаційному суспільстві, якому зокрема притаманні новизна, швидкоплинність, а й розвинутої інформаційної грамотності (за Р.С. Гуревичем) [3, с.45].

Малюнок 1 фіксує склад обраного нами визначення інформаційної компетентності, що містить вище надані визначення інформаційної грамотності та інформаційної компетентності, та доповнено складовими рубрик VALUE [1].

Рис. 1. Визначення поняття «інформаційної компетентність вчителя».

Отже, *інформаційна компетентність* вчителя є його здатністю визначати потреби в інформації, знаходити та опрацьовувати цю інформацію, в тому числі з використанням інформаційно-комунікативних технологій. Базовою передумовою добору та опрацювання інформаційного контенту є розвинене критичне мислення. Складнощі інформаційного перенавантаження, притаманні сучасності, долаються в ході постійного професійного саморозвитку та самоосвіти.

Література

1. VALUE Rubrics // Association of American Colleges & Universities. A Voice And A Force For Liberal Education In The 21st Century. – [electronic recourse]. – access: <https://www.aacu.org/value-rubrics> (English)

2. Руководство по информационной грамотности для образования на протяжении всей жизни / под ред. Хесуса Лау [Электронный ресурс]. – Режим доступа: 03.11.2015 <<http://archive.ifla.org/VII/s42/pub/IL-Guidelines2006-ru.pdf>>. – Загол. з екрану. – Мова рос.
3. Лук'янова Л.Б., Аніщенко О.В. Освіта дорослих: короткий термінологічний словник / Авт.-упор. Лук'янова Л.Б., Аніщенко О.В. – К.; Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2014. – 108 с.